

การศึกษาระดับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู
ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
A Study of Self Regulation Learning in Teacher Performance
according to the Teacher Professional Standards of Education
Program Students of Nakhon Pathom Rajabhat University.

ปวีณา ยอดสิน¹ และ ดร.นภาพรณัฏ์ ยอดสิน²

¹จิตวิทยาการแนะแนวและการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

kobja_playnet@hotmail.com

²เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

jeabplaynet@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าระดับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยระดับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองระยะการคิดล่วงหน้าอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือ ระยะการปฏิบัติ และระยะการสะท้อนด้วยตนเองตามลำดับ

คำสำคัญ: การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู นักศึกษาสาขาการศึกษา

Abstract

The objective of this research was to study the level of self-regulation learning in teacher performance according to the teacher professional standards of education program students of Nakhon Pathom Rajabhat University. The populations of this research were 280 education program students of Nakhon Pathom Rajabhat University. The research instrument was a questionnaire. The statistics used in analyzing the data were percentage, mean and standard deviation.

The findings of this research revealed as follows: the level of self-regulation learning in teacher performance according to the teacher professional standards were at high level in overall. Each phase of self-regulation learning was at the high level as from the highest to lowest respectively; Forethought Phase, Performance Phase, and Self-Reflection Phase.

Keywords: Self regulation learning, Teacher performance, Education program students

1. บทนำ

ในโลกของสังคมแห่งการเรียนรู้ หรือสังคมข่าวสารเทคโนโลยี บุคคลจะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพจะต้องเป็น “บุคคลแห่งการเรียนรู้” โดยรวมถึงการมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีประสบการณ์แห่งการเรียนรู้ มีเจตคติและค่านิยมเกี่ยวกับการเรียนที่ดีและการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และพร้อมจะแสวงหาความรู้ได้ตลอดชีวิต [1] ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีความสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง (Self-Regulation) คือ การที่บุคคลได้ตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ มีความสามารถในการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีความพยายามในการสังเกตพฤติกรรมของตนเองและมีการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง เช่น การชื่นชมตนเองเมื่อสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ รวมถึงการจัดหรือปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ ดังนั้นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองจะไม่เพียงแต่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ในปัจจุบันเท่านั้นแต่จะมีความพยายามในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองให้ดีขึ้นในอนาคตด้วย [2],[3],[4] นอกจากนี้ การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองยังเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วที่ต้องการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดเวลาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง บุคคลจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการกำกับตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ทั้งช่วงที่อยู่ในสถานศึกษาและการพัฒนาตนเองหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว [5],[6]

การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ในระดับสูงของนักศึกษา เนื่องจาก การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองช่วยให้บุคคลมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง สามารถควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ของตนได้มากขึ้น สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้ถึงการใช้กลวิธีในการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีการจูงใจตนเองเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ [7],[8] โดยเฉพาะการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาสาขาการศึกษาซึ่งเป็นผู้เรียนในระดับอุดมศึกษานั้นมีความสำคัญมาก เนื่องจากนักศึกษาสาขาการศึกษาเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการกำกับตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ [9] และเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษา คือ การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองเพื่อให้นักศึกษาเหล่านี้สามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ของตนซึ่งจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเรียนได้มากขึ้น และสามารถถ่ายทอดความสามารถในการกำกับตนเองสู่ผู้เรียนในอนาคตได้ [10] จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษากำกับตนเองสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู โดยการกำกับตนเองสำหรับผู้ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นครูในอนาคตนั้นส่งผลต่อการกับอุปสรรคในเรียนรู้และการทำงานในวิชาชีพครู นอกจากนี้ความสามารถในการกำกับตนเองของผู้สอนสามารถถ่ายทอดสู่ผู้เรียนได้ กล่าวโดยสรุป คือ ความสามารถในการกำกับตนเองมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิภาพในการสอนของครู [11]

นักศึกษาสาขาการศึกษาเป็นผู้ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ครูในอนาคตจึงเป็นผู้ที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อการปฏิรูปการศึกษาในการหล่อหลอมกล่อมเกลายาวชนคนรุ่นใหม่อ่างแท้จริง หากต้องการให้นักศึกษาเหล่านี้สามารถตอบสนองความคาดหวังจากสังคมได้ จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีความรู้และทักษะอันเหมาะสม มีลักษณะนิสัยส่วนตัวที่เหมาะสมแก่การประกอบวิชาชีพครู โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การพัฒนาการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาสาขาการศึกษา [12] ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทใหม่ของครูที่ต้องพัฒนาตัวเองอยู่เสมอว่าครูต้องสามารถเป็นผู้ที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง สร้างองค์ความรู้ขึ้นมาด้วยตัวเอง มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับสังคมภายนอก และต้องพัฒนาตัวเองอย่างมาก นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานของครูไว้ว่าเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพ ให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามระดับคุณภาพของมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไปได้หรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการศึกษากำกับตนเองโดยการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาสาขาการศึกษาที่ทำหน้าที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนนั้นมีน้อย ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมนับว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่มีการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทางด้านสาขาวิชาชีพครูที่มีมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน และสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาคือต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและเต็มศักยภาพ ซึ่งนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม

การเรียนรู้จากการที่ผู้เรียนเคยเป็นผู้ได้รับความรู้มาเป็นผู้แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง ในขณะที่ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนหรือผู้บอกความรู้ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่านักศึกษาสาขาการศึกษาที่มีระดับการเรียนรู้โดยกำกับตนเองอยู่ในระดับใด เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาสาขาการศึกษา และพัฒนาวิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพต่อไป

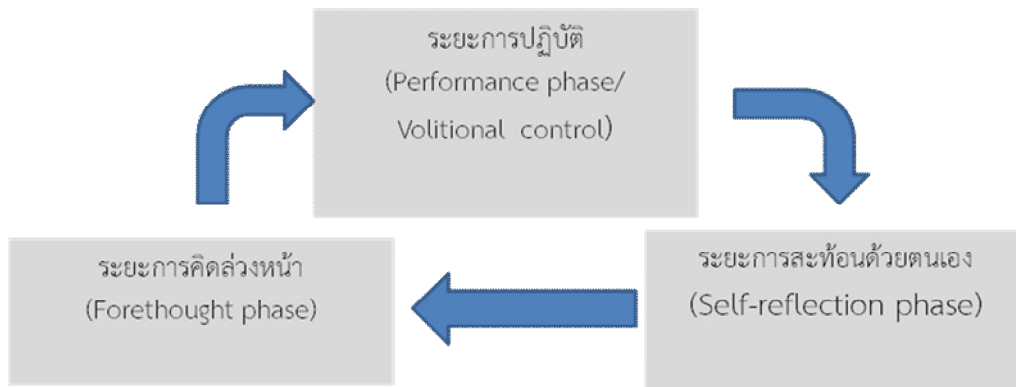
2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระดับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

กระบวนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ประกอบด้วยกระบวนการ 3 ระยะคือ ระยะการคิดล่วงหน้า ระยะการปฏิบัติและระยะการสะท้อนด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ [2]

ภาพที่ 1 กระบวนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

1. ระยะการคิดล่วงหน้า (Forethought Phase) เป็นระยะของการตั้งเป้าหมาย ทั้งนี้การตั้งเป้าหมายขึ้นอยู่กับเป้าหมายในสัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งมี 2 องค์ประกอบ คือ

1.1 การวิเคราะห์ภาระงาน (Task Analysis) ประกอบด้วย

- การกำหนดจุดหมายโดยเฉพาะสำหรับตัวเอง
- การวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งวิธีการเชิงกลยุทธ์จะช่วยควบคุมและเพิ่มผลการปฏิบัติงานได้

1.2 ความเชื่อเกี่ยวกับการจูงใจตนเอง (Self-Motivational Beliefs) ประกอบด้วย

- ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นความเชื่อว่าตนเองสามารถที่จะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ความคาดหวังต่อผลลัพธ์ เป็นความเชื่อเกี่ยวกับจุดหมายสูงสุดของการปฏิบัติ
- ความต้องการบรรลุจุดหมาย เป็นความตั้งใจของผู้เรียนที่จะพัฒนาสมรรถภาพระยะยาว
- ความสนใจจากภายใน เป็นการให้คุณค่ากับสิ่งที่เรียนของผู้เรียน

2. ระยะการปฏิบัติ (Performance Phase) เป็นขั้นของการลงมือกระทำ ซึ่งมี 2 องค์ประกอบ คือ

2.1 การควบคุมตนเอง การมีมโนภาพในการสอนตนเอง การตั้งใจในการให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ในการทำงาน

2.2 การสังเกตตนเอง

3. ระยะการสะท้อนด้วยตนเอง (Self-Reflection Phase) เป็นขั้นตอนของการประเมินตนเองและแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ซึ่งมี 2 ประเภท คือ

3.1 การประเมินตนเอง ประกอบไปด้วย การประเมินตนเอง เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองกับ จุดหมายที่กำหนดไว้ และลักษณะของสาเหตุเพื่อพิจารณาผลจากสาเหตุที่สามารถควบคุมได้

3.2 การแก้ไขตนเอง ประกอบไปด้วยความพึงพอใจ โดยดูว่ามีความพึงพอใจหรือไม่ ผลกระทบเกี่ยวกับการกระทำนั้นเป็นอย่างไร และการปรับปรุงแก้ไขตนเองเพื่อปรับปรุงผลลัพธ์

ลักษณะนิสัยและวิธีการที่ปฏิบัติในการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง สามารถสรุปได้ดังนี้ [13]

ตารางที่ 1 ลักษณะนิสัยและวิธีการที่ปฏิบัติในการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

ลักษณะนิสัย	วิธีการปฏิบัติในการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง
เป็นผู้ที่ประเมินตนเองอยู่เสมอ	การประเมินคุณภาพหรือความก้าวหน้าในการแสดง พฤติกรรมของตน
เป็นผู้ที่ตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอ	การรวบรวมข้อผิดพลาดในการเรียนรู้ของตนเอง
เป็นผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นตามสมควร	การขอความช่วยเหลือหรือคำแนะนำจากครู / พ่อแม่/ เพื่อนๆ
เป็นผู้ที่มีเป้าหมายและมีการวางแผนในการเรียนรู้	การตั้งเป้าหมายและจัดลำดับเป้าหมายระยะสั้นและ เป้าหมายระยะยาว
เป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารเวลา	การจัดตารางเวลาในการเรียนรู้ของตนเอง
เป็นผู้ที่สามารถใช้ทรัพยากรในการเรียนรู้ได้อย่าง หลากหลาย	การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ตฯ
เป็นผู้ที่มีความพยายามในการทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมาย	การพยายามทุ่มเททำงานถึงแม้ว่าจะเป็งานที่ยากหรือมี อุปสรรค
เป็นผู้ที่มีการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง	การให้รางวัลตนเองเมื่อประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

อุปสรรคในการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง [14], [15] มีดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง เช่น การตั้งเป้าหมายที่มีความยากหรือง่ายเกินไปสำหรับตนเอง ซึ่งอาจเกิดจากการที่บุคคลขาดการรับรู้ความสามารถของตนเองหรือการที่บุคคลไม่ได้ตรวจสอบจุดแข็งและข้อจำกัดของตน เพื่อใช้ในการตั้งเป้าหมาย

2. การขาดการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของเป้าหมายหรือการตั้งเกณฑ์มาตรฐานที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลไม่สามารถประเมินการกระทำของตนเองว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ได้ตั้งไว้หรือไม่

3. การไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ซึ่งส่งผลให้บุคคลไม่สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้

4. การไม่มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการกำกับตนเองหรือมีอยู่บ้างแต่ไม่เพียงพอต่อการประสบความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

5. การขาดความสามารถในการแก้ไขพฤติกรรมของตนเองที่กระทำอยู่ ซึ่งส่งผลให้บุคคลไม่สามารถปรับปรุง พฤติกรรมของตนให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายได้มากขึ้น

3.2 การปฏิบัติงานของครู

การปฏิบัติงานของครู ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 นั้น หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพ ให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามระดับคุณภาพของมาตรฐาน การปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ เพียงพอที่จะ ดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไปได้หรือไม่ นั่นก็คือการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาต ทุกๆ 5 ปี

มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 ประกอบด้วย 12 มาตรฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ [16]

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การศึกษา ค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาดด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้นในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิมรวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือ เตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น ผลิตเลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียนการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครุณาเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

- 1) ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน
- 2) เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้นๆ
- 3) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนด ที่เกิดกับผู้เรียน
- 4) ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวรเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่างๆ ของปัญหาแล้วผันมุมมองปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล้าที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ มีสติในการแก้ปัญหา มีได้ตอบสนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว ครูสามารถมองหามุมในทุกๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมในปีการศึกษา 2555 รวมทั้งสิ้น 280 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรเป็นผู้ที่ให้ข้อมูล จึงไม่มีกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา คือ

การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ตามกระบวนการของการเรียนรู้โดยกำกับตนเอง ประกอบด้วย 1) ระยะเวลาการคิดล่วงหน้า 2) ระยะเวลาการปฏิบัติ 3) ระยะเวลาสะท้อนด้วยตนเอง

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการเรียนรู้โดยกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มี 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคล จำนวน 3 ข้อ มีลักษณะเป็น แบบตรวจสอบรายการ(checklist) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 27 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (rating scale) คือ ระดับการปฏิบัติมาก ระดับการปฏิบัติปานกลาง ระดับการปฏิบัติน้อย และไม่มีการปฏิบัติ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง (validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .879

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการศึกษาระดับการเรียนรู้โดยกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า

1) การเรียนรู้โดยกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การเรียนรู้โดยกำกับตนเองในระยะเวลาการคิดล่วงหน้ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.44$) 2) การเรียนรู้โดยกำกับตนเองระยะเวลาการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.14$) 3) การเรียนรู้โดยกำกับตนเองระยะเวลาสะท้อนด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.04$) ตามลำดับ

2) การเรียนรู้โดยกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมในระยะเวลาการคิดล่วงหน้า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ 1) ใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถในการสอนทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.87$) 2) มีความพยายามแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.67$) 3) ตั้งใจจัดทำสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.50$) ตามลำดับ

3) การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมในระหว่างการปฏิบัติ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ 1) ทบทวนการปฏิบัติงานของตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.43$) 2) มีการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของตนเองกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ($\bar{X} = 3.37$) 3) มักจะสอบถามผู้อื่นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.30$) ตามลำดับ

4) การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาสาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมในระหว่างการสะท้อนด้วยตนเองโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ 1) ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพครู และ รู้สึกภาคภูมิใจในตนเองที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.53$) 2) มักจะตำหนิตนเองเมื่อพบว่ามีความล้มเหลวในการทำงาน ($\bar{X} = 3.37$) 3) สามารถบอกสาเหตุของความล้มเหลวในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.30$) ตามลำดับ

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1) นักศึกษาสาขาการศึกษาควรพัฒนาการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูโดยตั้งเป้าหมายของตนเองที่สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

2) องค์กรผู้ใช้ครูควรสนับสนุนให้นักศึกษาสาขาการศึกษาได้เข้ารับการพัฒนาการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองโดยเน้นการสะท้อนตนเองมากขึ้นเพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้เต็มศักยภาพ

3) สถาบันผลิตครูควรจัดกิจกรรมและโปรแกรมการพัฒนานักศึกษาสาขาการศึกษาให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองโดยมีการกำกับติดตามตั้งแต่การตั้งเป้าหมาย การปฏิบัติ และการสะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้บัณฑิตสาขาการศึกษาสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อผลการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาสาขาการศึกษา

2) ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาสาขาการศึกษา

3) ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาสาขาการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครูทั้งภาครัฐและเอกชน

6. เอกสารอ้างอิง

- [1] สุระพรรณ พนมฤทธิ์; ศุภกรใจ เจริญสุข; และนันทิกา อนันต์ชัยพัชฌนา. (2554). การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาพยาบาลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองแตกต่างกัน. วารสารการพยาบาลและการศึกษา. 4(2).
- [2] Zimmerman. (1989). A Social cognitive view of self-regulated academic learning. *Journal of Educational Psychology*, 81(3).
- [3] Pintrich, P. R. (2000). The role of goal orientation in self-regulated learning. *Handbook of self-regulation*. San Diego, CA, US: Academic Press.
- [4] Arsal, Z. (2009). The effects of diaries on self-regulation strategies of preservice science teachers. *International Journal of Environmental & Science*. 5(1).
- [5] Boekaerts, M. (1997). Self-regulated learning: A new concept embraced by researchers, policy makers, educators, teachers, and students. *International Journal of Educational Research*, 7(2).

- [6] Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory into Practice*, 41(2).
- [7] Zimmerman, B. J.; & Martinez, P. M. (1990). Student differences in self-regulated learning: Relating grade, sex, and giftedness to self-efficacy and strategy use. *Journal of Educational Psychology*, 82(1).
- [8] Winne, P. H. (1997). Experimenting to Bootstrap Self-Regulated Learning. *Journal of Educational Psychology*. 89(3).
- [9] สุภาพรธรรม โคตรจรัส. การกำกับตนเองในการเรียน. สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2556, จาก <http://www.stjohn.ac.th/University/Guidance>.
- [10] Niemi, H. (2002). Active learning: A Cultural Change needed in teacher education and schools. *Teaching and Teacher Education*, 18(7).
- [11] Chye, S.; Kong, S. L.; & Seng, S. H. (2000). Improving the Preparation of Teachers: Education Pre-service Teachers for the Information Millennium. The National Institute of Education/Nanyang Technological University. Singapore.
- [12] สุวิมล สมไชย. (2555). การปฏิรูปการศึกษาพัฒนาบุคลากรครู. สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2555 จาก <http://www.kroobannok.com/blog/17379>.
- [13] Clark, I. (2012). Formative Assessment: Assessment Is for Self-regulated Learning. University of Washington, Seattle, USA. Published Educational Psychology.
- [14] Butler, D.; & Winne. (1995). Feedback and self regulated learning : a theoretical synthesis. *Review of education research*, 65(3).
- [15] Baumeister, R.F.; & Vohs, K.D. (2004). *Handbook of Self-Regulation: Research, Theory, and Applications*. New York: Guilford.
- [16] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.